

XR-111**004-004102****M.Ed. (Sem.-I) Examination****January -2015****Instructional Psychology – I****Faculty Code : 004****Subject Code : 004102****Time : 2½ Hours]****[Total Marks : 70****વિભાગ – I / Section – I****M.C.Q.****20**

(1) ગેનેની અધ્યયન શ્રેણીમાં પાંચમી કક્ષા _____ છે.

- (a) ઉદીપક પ્રતિચાર અધ્યયન (b) શૃંખલા અધ્યયન
(c) બહુવિધ વિભેદીકરણ અધ્યયન (d) સંકલ્પના અધ્યયન

The fifth level of Gagne's hierarchy of learning is _____.

- (a) S-R learning
(b) Chain learning
(c) Multiple discrimination learning
(d) Concept learning

(2) ઉદીપનોના સમૂહ માટે અભ્યાસક સામાન્ય પ્રતિચારોની ક્ષમતા પ્રાપ્ત કરે તે _____ છે.

- (a) ઉદીપક પ્રતિચાર અધ્યયન (b) સિદ્ધાંત અધ્યયન
(c) અર્થપૂર્ણ અધ્યયન (d) સંકલ્પના અધ્યયન

The learner acquires a capability of making a common response to a class of stimuli this is called _____

- (a) S-R learning (b) Rule learning
(c) Meaningful learning (d) Concept learning

(3) અધ્યયન એટલે શું ?

- (a) ઉચ્ચ પ્રાપ્તિકો મેળવવા (b) ઉચ્ચ બુદ્ધિ પ્રાપ્ત કરવી
(c) પર્યાપ્ત જ્ઞાન હાંસલ કરવું (d) વર્તનમાં પરિવર્તન ધારણ કરવું

What is learning ?

- (a) Achieve high scores (b) Possess high intelligence
(c) Acquire adequate knowledge (d) Attain behavioural change

(4) પિયાજેના મતે માનવ વિકાસના તબક્કાઓની શ્રેણીને ક્રમમાં ગોઠવો.

- (A) મૂર્ત માનસિક ક્રિયાત્મક (B) પૂર્વ ક્રિયાત્મક
(C) અમૂર્ત ક્રિયાત્મક (D) સંવેદન સ્નાયુલક્ષી અવસ્થા
(a) D, B, C, A (b) D, B, A, C
(c) D, A, B, C (d) B, A, C, D

Which of the following indicates the correct sequence of stages of human development according to piaget ?

- (A) Concrete mental operation (B) Pre-operation
(C) Formal operation (D) Sensory motor stage
(a) D, B, C, A (b) D, B, A, C
(c) D, A, B, C (d) B, A, C, D

(5) “સુદૃઢક એવો ઉદ્દીપક છે કે જેની રજૂઆત કે નાબૂદી પ્રતિચાર પુનરાવર્તનની સંભાવના વધારી આપે છે.” આ નીચેનામાંથી શાના સંદર્ભમાં સાચું છે ?

- (a) શાસ્ત્રીય અભિસંધાન (b) પ્રયત્ન અને ભૂલ દ્વારા અધ્યયન
(c) કારક અભિસંધાન (d) આંતરસૂઝ અધ્યયન

“A reinforcer is the stimulus the presentation or removal of which increases the probability of a response being repeated. “This is true in case of

- (a) Classical conditioning (b) Trial and error learning
(c) Operant conditioning (d) Insightful learning

(6) અધ્યેતા મોડેલના અવલોકન દ્વારા વર્તનો શીખે, દિશા બદલે કે બંધ કરે તેને _____ કહે છે.

- (a) પ્રતિમાન (b) અવલોકન
(c) અનુકરણ (d) સંકેતીકરણ

Student learn new behaviour, change the direction or stop behaviour with observation of model is

- (a) model (b) observation
(c) imitation (d) encoding

(7) જે માહિતીને તમે લઘુ અવધિ સ્મૃતિમાં જાળવી રાખવા માંગતા હો, તો તેનું શું કરવું જોઈએ ?

- (a) પુનરાવર્તન (b) મૂલ્યાંકન
(c) ધારણ (d) રૂપાંતર

What will you do with information which you want to maintain in S.T.M. ?

- (a) Rehearsal (b) Evaluation
(c) Retention (d) Transformation

(8) પિયાજે કેવું દૃષ્ટિબિંદુ ધરાવતા મનોવૈજ્ઞાનિક હતા ?

- (a) જ્ઞાનાત્મવાદી (b) વર્તનવાદી
(c) પરંપરાવાદી (d) સંરચનાવાદી

Which type of view point keep Piaget ?

- (a) Cognitivist (b) Behaviourist
(c) Traditionalist (d) Constructivist

(9) ઘડતરનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો છે ?

- (a) બાન્ડુરા (b) આસુબેલ
(c) સ્કિનર (d) ગેને

Who give the shaping theory ?

- (a) Bandura (b) Ausubel
(c) Skinner (d) Gagne

(10) જ્યારે અધ્યેતા નવી અધ્યયન વસ્તુને પોતાની જ્ઞાનાત્મક સંરચનામાં રહેલ માહિતી સાથે જોડી શકે ત્યારે કયા પ્રકારનું અધ્યયન થાય છે ?

- (a) શોધ અધ્યયન (b) અર્થપૂર્ણ અધ્યયન
(c) ગોખણિયું અધ્યયન (d) ગ્રહણશીલ અધ્યયન

Learning matter with pre-information line in Cognitive structure is

- (a) Discovery learning (b) Meaningful learning
(c) Rote learning (d) Receptive learning

(11) આસુબેલે એડવાન્સ ઓર્ગેનાઈઝરના કેટલા પ્રકારો પાડ્યા છે ?

- (a) ત્રણ (b) બે
(c) ચાર (d) પાંચ

How many divisions have made by Ausubel of advanced organizer ?

- (a) Three (b) Two
(c) Four (d) Five

(12) દીર્ઘ અવધિ સ્મૃતિમાં માહિતીનું ધારણ કઈ રીતે વધે છે ?

- (a) સંવેદનતંત્ર સતેજ હોય તો (b) પ્રત્યક્ષીકરણ સાફ થયું હોય તો
(c) સંકેતીકરણ થયું હોય તો (d) પુનરાવર્તન થયું હોય તો

How does long term memory increase into information acceptance ?

- (a) when sensitive system is active
(b) when perception is done well
(c) when symbolism may be done
(d) when revision had been done

(13) માહિતીના પ્રવાહને નિયંત્રિત કરવામાં મુખ્ય કેટલી પ્રક્રિયાઓ હોય છે ?

- (a) ચાર (b) ત્રણ
(c) પાંચ (d) બે

How many process to control for stream ?

- (a) Four (b) Three
(c) Five (d) Two

(14) કારક અભિસંધાન : સ્કિનર :: અર્થપૂર્ણ અધ્યયન : _____ ?

- (a) બાન્ડુરા (b) ગેને
(c) આસુબેલ (d) પિયાજે

Operant conditioning : Skinner :: Meaningful learning : _____ ?

- (a) Bandura (b) Gagne
(c) Aasubel (d) Piaget

(15) “અનુભવ દ્વારા જ્ઞાન કે વર્તનમાં સાપેક્ષ રીતે કાયમી પરિવર્તન” એ નીચેનામાંથી કઈ બાબતની શ્રેષ્ઠ વ્યાખ્યા છે ?

- (a) અધ્યયન (b) પરિપક્વન
(c) અભિસંધાન (d) સુદૃઢીકરણ

“A relatively permanent change in knowledge or behaviour through experience” best defines _____.

- (a) learning (b) maturation
(c) conditioning (d) reinforcement

(16) ગેનેની શ્રેણીમાં ‘સંકલ્પનાનું અધ્યયન’ માં _____ નો સમાવેશ થશે નહીં.

- (a) સંકેત અધ્યયન (b) ઉદ્દીપક-પ્રતિચાર અધ્યયન
(c) નિયમ અધ્યયન (d) વિભેદીકરણ અધ્યયન

In Gagne’s hierarchy “Concept learning” will not include :

- (a) Sign learning (b) S-R learning
(c) Rule learning (d) Discrimination learning

(17) નીચેનામાંથી સ્મૃતિનો સૌથી ટૂંકો સમયગાળો કોનો હોય છે ?

- (a) ક્રિયાશીલ સ્મૃતિ (b) સાંવેદનિક સ્મૃતિ
(c) લઘુ અવધિ સ્મૃતિ (d) દીર્ઘ અવધિ સ્મૃતિ

Which of the following has the shortest memory span ?

- (a) Working memory (b) Sensory memory
(c) S.T.M. (d) L.T.M.

(18) વિસ્મરણનું અગત્યનું લક્ષણ એ _____ ની ગેરહાજરી છે.

- (a) પ્રત્યભિજ્ઞા (b) પુનરાવહન
(c) પુનઃશિક્ષણ (d) ધારણા

The more crucial sign of forgetting is the absence of _____

- (a) recognition (b) recall
(c) relearning (d) retention

(19) અધ્યેતાના વર્તન ફેરફારોનાં લક્ષણ જાણવા માટે કઈ બાબત જરૂરી બને છે ?

- (a) સક્ષમ વર્તન (b) કૌશલ્ય
(c) મૂલ્યાંકન (d) પ્રારંભિક સ્થિતિ

Which matter is necessary to know character of changing behaviour of student ?

- (a) Competent performance (b) Skill
(c) Evaluation (d) Initial stage

(20) વલણના ઘડતર માટે કયા અભિગમનો ઉપયોગ વધુ સારો છે ?

- (a) શાબ્દિક અભિગમ (b) સ્નાયવિક અભિગમ
(c) માનવ મોડેલ અભિગમ (d) સંકેત પ્રતિમા અભિગમ

Which approach is better than any other approach for shaping attitude ?

- (a) Verbal approach (b) Motor approach
(c) Human model approach (d) Code imagery approach

વિભાગ – II / Section – II

1. ગમે તે એક :

12

Any one :

(1) ડેવિડ આસુબેલના અર્થપૂર્ણ અધ્યયનના પ્રકારો જણાવી, તેની જરૂરિયાત લખો.

Write the type of David Ausubel's meaningful learning and write it's need also.

(2) નીચેની અધ્યયન નીપજોનો અર્થ, આંતરિક પરિસ્થિતિઓ અને બાહ્ય પરિસ્થિતિઓ વર્ણવો.

(1) સ્નાયવિક સંકલીકરણ

(2) નિયમનું અધ્યયન

Describe the meaning, internal condition and external conditions of the following learning outcomes.

(1) Motor Chaining

(2) Rule learning

2. ગમે તે બે : 12
- Any **two**
- (1) માહિતી સંસ્કરણનું સોપાનિક મોડેલ સમજાવો.
Describe the stage model of information processing.
- (2) અધ્યાપન મનોવિજ્ઞાનના ઘટકો અને સિદ્ધાંતો ચર્ચો.
Discuss the components and principles of instructional psychology.
- (3) બોધાત્મક વિકાસના તબક્કાઓ વર્ણવો.
Describe the cognitive development stage.
3. ગમે તે ત્રણ : 12
- Any **three** :
- (1) સ્કિનરનો કારક અભિસંધાનનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
Explain the theory of Skinner's operant conditioning.
- (2) વિસ્મરણના સિદ્ધાંતો સમજાવો.
Explain the theory of forgetting.
- (3) પાઠ્ય સામગ્રીની સ્મૃતિમાં સહાયક SQBR પદ્ધતિ સમજાવો.
Explain the SQBR method helping in memory of text book material.
- (4) બ્રુનરના અન્વેષણાત્મક અધ્યયનના ફલિતાર્થો લખો.
Write the educational implications of Bruner's discovery learning.
4. બધા જ લખો : 14
- Answer **all** :
- (1) કાર્યશીલ સ્મૃતિ એટલે શું ?
What is working memory ?
- (2) માહિતી સંસ્કરણમાં ચેતા શારીરિક આધારો એટલે શું ?
What is Neuro-Physical bases of information processing ?
- (3) ઉદ્દીપક પ્રતિચાર અધ્યયનની બે બાહ્ય પરિસ્થિતિઓ જણાવો.
State two external conditions of S-R learning.

(4) અસ્થિર સમયાવધિ પત્રક એટલે શું ?

What is variable interval schedule ?

(5) બાન્દુરાના અવલોકનાત્મક અધ્યયનના બે શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો જણાવો.

State any two educational implications of Bandura's observational learning.

(6) ગેનેની આંતરિક અને બાહ્ય પરિસ્થિતિનો અર્થ જણાવો.

State the meaning of Gagne's learning internal and external conditions.

(7) અધ્યયનના બે અનઉદાહરણો જણાવો.

Give two anti-examples of learning.
